

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO -563683-I/07/KJ

Warszawa, 04/02/2008r.

Pan
Zbigniew Ćwiąkałski
Minister Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11
00 950 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Pismem z dnia 24 lipca 2007 r. zwróciłem się z prośbą o rozważenie zainicjowania zmian w prawniczych ustawach korporacyjnych, które uregulowałyby przypadki organizowania egzaminów dopuszczających na aplikacje lub je kończących w sytuacji, gdy przystąpienie do takiego egzaminu w sobotę - (kiedy najczęściej jest on organizowany) - jest dla zainteresowanych niemożliwe ze względów religijnych. Konkretny przypadek dotyczył Pani Żakliny P. - członkini Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego. Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 481 z późn. zm.)

„1. Świętem adwentystycznym jest sobota.

2. Wierni Kościoła mają prawo do zwolnienia od pracy i nauki na czas święta adwentystycznego, to jest od zachodu słońca w piątek do zachodu słońca w sobotę.

3. Na prośbę pracownika złożoną na początku okresu zatrudnienia lub w jego trakcie, nie później jednak niż 7 dni przed dniem zwolnienia, zakład pracy ustala dla niego indywidualny rozkład czasu pracy. Przepis ten stosuje się odpowiednio do uczniów i studentów, z tym że szkoły udzielając zwolnień od nauki określają sposób wyrównania zaległości dydaktycznych spowodowanych zwolnieniem”.

Jak wskazywałem w poprzednim wystąpieniu, egzamin na aplikację można uważać zarówno za przejaw pracy, jak i nauki. Zgodnie z ustawą o radcach prawnych egzamin ten organizowany jest raz w roku. Ustawa o radcach prawnych, podobnie jak i pozostałe ustawy „korporacyjne”, nie przewidują możliwości zdawania egzaminu na aplikację w specjalnym, odrębnym terminie. Biorąc pod uwagę okoliczność, iż jest to egzamin konkursowy, jest to uzasadnione. Wyznaczenie jednakże egzaminu na sobotę

eliminuje niektórych kandydatów z możliwości przystąpienia do tego egzaminu. Życie obfituje bowiem w przypadki nadzwyczajne. Uprzejmie proszę zatem Pana Ministra o rozważenie zainicjowania zmian w wspomnianych ustawach, które uregulowałyby takie przypadki. Będę o zobowiązany za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku.

Pragnę także zwrócić uwagę Pana Ministra na wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu z dnia 2 października 1976 r. w sprawie 130-75 (*Vivien Prais przeciwko Radzie Wspólnot Europejskich*), gdzie ETS stwierdził, że „jeśli kandydat poinformował odpowiedni organ, że z przyczyn religijnych nie może brać udziału w postępowaniu rekrutacyjnym, organ ten powinien wziąć to pod uwagę przy ustalaniu terminu egzaminu aby uniknąć takiej daty. Z drugiej strony, jeśli kandydat nie poinformuje o takiej sytuacji w stosownym terminie, organ rekrutujący może odmówić ustalenia alternatywnej daty egzaminu, jeśli inni kandydaci zostali już o egzaminie poinformowani”. Oczywiście, orzeczenie to nie ma zastosowania do sytuacji czysto krajowych, ale państwa kształtując swoje regulacje prawne powinny mieć je na uwadze. Jest przyjęte w wielu państwach, iż właśnie ze względu na przypadki święcenia soboty, obok tego częstego terminu, wyznaczany jest z góry termin dodatkowy. W konkretnym przypadku kandydatka o swoje zastrzeżenia do terminu sobotniego zgłaszała wcześniej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż znane jest mi wystąpienie Pani Żanety P., skierowane do Pana Ministra, w sprawie możliwości wyznaczenia egzaminu na aplikację radcowską w 2008 r. także w innym dniu niż sobota. Prośbę tę popieram.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski